

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет психології

Кафедра клінічної та реабілітаційної психології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 30 ПАТОПСИХОЛОГІЯ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Психологія»

Спеціальність С4 Психологія

Галузь знань С Соціальні науки, журналістика,
інформація та міжнародні відносини

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від «27» серпня 2025р.

м. Івано-Франківськ – 2025р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Патопсихологія
Викладач	кандидат психологічних наук, доцент Матейко Наталія Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380991390034
Е-mail викладача	nataliia.mateiko@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78
Консультації	Раз на тиждень відповідно до графіка консультацій

2. Анотація до навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Патопсихологія» присвячена вивченню змін психічної діяльності при патологічних станах мозку, викликаних психічними або соматичними захворюваннями. Предметом вивчення є загальні закономірності, механізми виникнення, функціонування та розвитку патологічних станів психіки; базові категорії (патологія психіки, порушення психічної діяльності, розлади особистості, методи патопсихологічного дослідження, патопсихологічний експеримент, патопсихологічний висновок) та їх місце в системі психологічних знань.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Метою курсу є оволодіння студентами науково-теоретичним матеріалом, висвітлення загальних закономірностей, механізмів виникнення, функціонування та розвитку патологічних станів психіки; визначення базових категорій (патологія психіки, порушення психічної діяльності, розлади особистості, методи патопсихологічного дослідження, патопсихологічний експеримент, патопсихологічний висновок) та розкриття їх місця в системі психологічних знань.

Цілі курсу: забезпечити студентів знаннями з теоретичних уявлень про механізми виникнення, функціонування та розвитку патологічних станів психіки; оволодіння навичками планування, організації та проведення патопсихологічного дослідження, обробки та інтерпретації результатів з подальшою підготовкою висновку патопсихологічного дослідження. Навчити практично використовувати підібрані методи, правильно добирати необхідну літературу, діагностувати патопсихологічні синдроми, поєднувати теоретичні знання з їх практичним втіленням

4. Програмні компетентності та результати навчання

Студент повинен оволодіти наступними компетентностями

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів і характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

Фахові компетентності:

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК)

СК2. Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.

СК3. Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків (зокрема, в контексті організації заходів раннього втручання).

СК4. Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел.

СК6. Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати психологічне дослідження.

СК8. Здатність організовувати та надавати психологічну допомогу (індивідуальну та групову, в т.ч. особам, які отримали психологічні травми, зокрема внаслідок війни).

Програмові результати навчання

В результаті вивчення дисципліни студенти повинні демонструвати наступні вміння:

ПР1. Аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання.

ПР2. Розуміти закономірності та особливості розвитку і функціонування психічних явищ в контексті професійних завдань.

ПР18. Вживати ефективних заходів щодо збереження здоров'я (власного й оточення) та за потреби визначати зміст запиту до супервізії.

ПР 19. Забезпечувати оптимальні психологічні умови розвитку особистості.

ПР 21. Виявляти та диференціювати проблеми збереження і відновлення психічного здоров'я та психологічного благополуччя.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин д.ф.н./з.ф.н.
Лекції	12 год/4 год год
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18 год /6 год
самостійна робота	60 год/80 год

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
6	С4 Психологія	3	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	кількість год. д.ф.н. / з.ф.н.		
	лекції	заняття	сам. роб
Змістовий модуль 1. Етіологія та патогенез психічних розладів			
Тема 1. Патопсихологія як наука. Загальні відомості про етіологію, патогенез психічних розладів.	2 год. / 1 год.	2 год. /-	7 год. / 10 год.
Тема 2. Патопсихологічний експеримент. Вимоги до побудови патопсихологічного дослідження.	2 год. / 1 год.	2 год. / 1 год.	7 год. / 10 год.
Тема 3. Патопсихологічні синдроми	2 год. / 1 год.	2 год. / 1 год.	7 год. / 10 год.
Змістовий модуль 2. Порушення когнітивних процесів			
Тема 4. Порушення відчуттів та сприймань	2 год. /	2 год. /	7 год. / 8

	1 год.	1 год.	год.
Тема 5. Патопсихологія пам'яті та уваги	1 год. /	2 год. / 1 год.	7 год. / 8 год.
Тема 6. Патопсихологія мислення.	1 год. /	2 год. / 1 год.	7 год. / 10 год.
Змістовий модуль 3. Порушення емоційно-вольової сфери та порушення особистості			
Тема 7. Порушення емоційної сфери	1 год. /	2 год. / 1 год.	7 год. / 10 год.
Тема 8. Розлади особистості	1 год. /- год.	2 год. / - год.	7 год. / 10 год.
ЗАГ.:	12 / 4	18 / 6	60 / 80

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>При оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни «Патопсихологія» основними критеріями, котрі характеризують рівень компетентності студента є своєчасне та у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни. Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою, включаючи оцінку роботи студента на семінарських заняттях, виконання завдань самостійної роботи (КСР), контрольної роботи, висновку патопсихологічного дослідження, поточного тестування, підсумкового контролю.</p> <p>Види контролю: поточний, тематичний, періодичний, підсумковий, самоконтроль.</p> <p>Форми контролю: усне та письмове опитування, тестування, мультимедійні презентації, контрольна робота, КСР, іспит.</p> <p>Критерії оцінювання знань студентів:</p> <p>Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності студента при оцінюванні результатів навчання з навчальної дисципліни «Патопсихологія» є своєчасне і у повному обсязі виконання всіх навчальних завдань; глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих літературних джерелах; вміння самостійно аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку та розвитку; вміння застосовувати теоретичні положення під час виконання практичних завдань.</p> <p>Засоби оцінювання</p> <p>Оцінювання знань студентів здійснюється за 100-бальною шкалою:</p> <p><u>1.Роботу на лекціях.</u> Під час лекції студент не тільки слухає і фіксує лекційний матеріал, а ще й активно його реконструює. Для повного засвоєння лекційного матеріалу, студентові необхідно виконати ряд завдань: виписати визначення</p>
---	--

термінів (для термінологічного словника), доповнити перелік класифікації, привести приклад (відповідну ситуацію) тощо. Ці завдання студент може виконати в аудиторних або домашніх умовах. Виконання їх перевіряється викладачем на семінарському занятті, присвяченому тій чи іншій темі навчальної дисципліни.

2. Робота на семінарському занятті.

Усна відповідь на семінарському занятті (1 оцінка).

Відповідь передбачає чіткий, аргументований, розгорнутий виклад студентом одного з питань плану семінарського заняття, винесеного до обговорення. При цьому недопустиме дослівне зачитування матеріалу та використання ксерокопій. Студент повинен бути готовий відповісти на будь-які запитання семінарського заняття.

Критерії оцінювання усної відповіді:

В основу системи оцінювання знань, умінь і навичок студентів закладено такі критерії: повнота знань – вичерпна достатність у відтворенні інформації щодо змісту навчальної дисципліни; усвідомленість (осмисленість) знань – розуміння смислу інформації по навчальній дисципліні та вміння його вербалізувати; рівень сформованості умінь та навичок, здатність застосовувати здобуті знання на практиці; вміння виявляти творчий підхід у вирішенні теоретичних і практичних задач.

Шкала оцінювання (у 100 бальній системі):

100–90 балів (A) – відмінно. Студент демонструє повне, глибоке та системне розуміння навчального матеріалу. Усна відповідь є логічно структурованою, аргументованою, з використанням наукової термінології. Зміст питання розкрито повністю, наведено приклади та узагальнення. Студент виявляє здатність до аналізу, порівняння та самостійних висновків, упевнено відповідає на додаткові запитання.

89–80 балів (B) – добре. Усна відповідь є правильною та змістовною. Матеріал засвоєно в достатньому обсязі, відповідь логічна й послідовна, проте окремі аспекти теми розкрито не повністю або без глибокого аналізу. Наукова термінологія використовується коректно, можливі незначні неточності. На додаткові запитання студент відповідає з частковою допомогою викладача.

79–70 балів (C) – добре (достатній рівень). Студент відтворює основний зміст навчального матеріалу. Усна відповідь має переважно описовий характер, аналіз і узагальнення обмежені. Допускаються окремі неточності у формулюваннях або термінах. Відповіді на додаткові запитання є частково правильними або неповними.

69–60 балів (D) – задовільно. Усна відповідь фрагментарна та поверхова. Студент демонструє базове розуміння теми, але не розкриває її повністю. Відсутня чітка структура відповіді, спостерігаються помилки у використанні термінології. На додаткові запитання відповідає невпевнено або з істотними труднощами.

59–50 балів (E) – достатньо задовільно. Студент відтворює окремі елементи навчального матеріалу без системності. Усна відповідь є непослідовною, містить суттєві прогалини в знаннях. Аналіз та узагальнення відсутні. Відповіді на додаткові запитання є неправильними або дуже обмеженими.

49–25 балів (FX) – незадовільно. Студент не володіє навчальним матеріалом у межах поставленого питання. Усна відповідь є неповною, нелогічною або відсутньою. Допущено значні помилки у розумінні основних понять. Студент

не здатний дати відповіді на додаткові запитання.

Тестування (поточне тестування як допоміжний результат). Підготовка до поточного контролю полягає у повторенні теоретичного матеріалу до лекційних тем курсу, відтворенні необхідних умінь та навичок і самоконтролю їх результативності. Тестування здійснюється на основі складених викладачем тестових завдань. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.

Критерії оцінки тестового контролю:

100–90 балів (A) – відмінно. Студент правильно виконав 90–100 % тестових завдань.

89–80 балів (B) – добре. Студент правильно виконав 80–89 % тестових завдань.

79–70 балів (C) – добре (достатній рівень). Студент правильно виконав 70–79 % тестових завдань.

69–60 балів (D) – задовільною Студент правильно виконав 60–69 % тестових завдань.

59–50 балів (E) – достатньо задовільно. Студент правильно виконав 50–59 % тестових завдань.

49–25 балів (FX) – незадовільно. Студент правильно виконав менше 50 % тестових завдань. Навчальний матеріал не засвоєно.

3. Самостійна робота. Контроль самостійної роботи проводиться шляхом перевірки виконаних завдань. Даний вид роботи передбачає виконання окремих завдань, які підлягають спеціальному контролю та оцінюванню, роблячи певний внесок у сумарну кількість балів, отриманих студентом за вивчення навчального предмету. До таких форм належать: підготовка до КСР та виконання індивідуального навчально-дослідного завдання (ІНДЗ).

Підготовка студентів до КСР полягає у самостійному вивченні матеріалу до окремих тем курсу, відтворенні необхідних умінь та навичок і самоконтролю їх результативності. Для цього передбачені тестові завдання з вибором однієї правильної відповіді з чотирьох запропонованих.

Критерії оцінки тестового контролю:

100–90 балів (A) – відмінно. Правильно виконав 90–100 % тестових завдань.

89–80 балів (B) – добре. Студент правильно виконав 80–89 % тестових завдань.

79–70 балів (C) – добре (достатній рівень). Студент правильно виконав 70–79 % тестових завдань.

69–60 балів (D) – задовільно. Студент правильно виконав 60–69 % тестових завдань.

59–50 балів (E) – достатньо задовільно. Студент правильно виконав 50–59 % тестових завдань.

49–25 балів (FX) – незадовільно. Студент правильно виконав менше 50 % тестових завдань.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (**написання висновку патопсихологічного дослідження**) є формою самостійної роботи, що передбачає більш активну експериментально-психологічну діяльність студентів. Це вид науково-дослідної роботи студента, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності. Виконання ІНДЗ є обов'язковим, а отже студент не зможе отримати найвищу оцінку без виконання цього завдання. Якість виконання його контролюється окремо та оцінюється у відповідності до розподілу балів.

Підсумкове оцінювання висновку патопсихологічного дослідження (за 100-бальною шкалою) буде сумою балів за наступними критеріями.

Використання адекватних меті дослідження методик - 30 балів

Аналітичність та аргументованість резюме - 25 балів

Особистісна рефлексія -15 балів

Логічність, структура та цілісність викладу — 15 балів

Академічний стиль та мовне оформлення — 15 балів

4. Підсумкова контрольна робота. Перед виконанням підсумкової контрольної роботи студенти отримують перелік питань до тем, які виносяться на контрольну роботу, посилення на навчально-методичну та наукову літературу для підготовки. Виконується цей вид роботи в межах аудиторного заняття (для студентів денної форми навчання), а для заочної форми термін написання – під час сесії. У контрольній роботі студент повинен представити розуміння даної теми, розкрити зміст поставлених питань.

Критерії оцінки підсумкової роботи:

100–90 (A) – відмінно: студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно та аргументовано його викладає під час відповідей на контрольні запитання, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань.

89–80 (B) – добре: студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обгрунтовано його викладає під час письмових відповідей на контрольні запитання, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації.

79–70 (C) – достатньо добре: в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

69–60 (D) – задовільно: студент загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час письмових відповідей на контрольні запитання, але без глибокого всебічного аналізу, обгрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

59–50 (C) – достатньо задовільно: частково володіє навчальним матеріалом, допускаючи при цьому суттєві помилки.

49–25 (FX) – незадовільно: студент не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час письмових відповідей на контрольні запитання.

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Семінарське заняття:	30 б
Самостійна робота (КСР)	15 б.
ІНДЗ	20 б.
Контрольна робота	20 б.
Поточне тестування	15 б.
Максимальна кількість балів	100 б.

Вимоги до письмових робіт	Концептуально конкретне висвітлення питань, базоване на науково-теоретичних та практичних дослідженнях.
Семінарські заняття	<p>Тема 1. Завдання психології в клініці. Принципи побудови патопсихологічного дослідження</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предмет та завдання патопсихології. 2. Основні принципи патопсихологічного дослідження. 3. Етапи і технологія проведення патопсихологічного експерименту. 4. Особливості складання заключення за даними патопсихологічного експериментального дослідження. <ol style="list-style-type: none"> 5 Підібрати та проаналізувати зразки патопсихологічних висновків. 6 На основі опрацьованих джерел скласти схему оформлення висновку клініко-психологічного обстеження при соматичних та психічних захворюваннях. 7 Основні психічні захворювання згідно МКХ-11 чи МКХ-10 (клас V, рубрика F00-F99) <p>Електронний ресурс до теми та завдання на платформі d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78</p> <p>Тема 2. Патопсихологічні реєстр – синдроми.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шизофренічний патопсихологічний синдром. 2. Олігофренічний патопсихологічний синдром. 3. Екзогенно-органічний патопсихологічний синдром. 4. Ендогенно-органічний (епілептичний) патопсихологічний синдром. 5. Особистісно-аномальний (психопатичний) синдром. 6. Невротичний синдром. <p>1.Опрацювати розділ Інтелектуальні порушення згідно DSM-5, опираючись на Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації/пер. з англ. О. Лизак, М.Прокопович. Львів, 2023, с.19-28</p> <p>2. Опрацювати розділ Розлади спектру шизофренії та інші психотичні розлади згідно DSM-5, опираючись на Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації/пер. з англ. О. Лизак, М.Прокопович. Львів, 2023, с. 55-77</p> <p>Електронний ресурс до теми та завдання на платформі // https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78</p> <p>Тема 3. Патопсихологія відчуттів та сприймань</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Патологія відчуттів. Сенестопатії. Синестезії. 2. Порушення сприймання. Ілюзії. 3. Види галюцинації. 4. Диференціально-діагностичні критерії розмежування істинних галюцинацій від хибних. 5. Психосенсорні розлади. Дерезалізація. Деперсоналізація. <p>Опрацювати експериментально-психологічну методику дослідження зорово-моторної координації.</p> <p>Опрацювати методику дослідження слухових сприймань.</p> <p>Електронний ресурс до теми та завдання на платформі https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78</p>

Тема 4. Патопсихологія пам'яті та уваги

1. Класифікація порушень пам'яті.
2. Види амнезій.
3. Якісні порушення пам'яті. Парамнезії.
4. Розлади уваги. Захворювання, для яких характерні розлади уваги та пам'яті.

Практичне моделювання експериментального дослідження пам'яті.

1. Опрацювати та підготувати бланки (форми протоколу) для методик дослідження пам'яті та уваги: «Запам'ятовування десяти слів», метод піктограм О.Лурії, тест зорової та слухової пам'яті, проби на запам'ятовування, проба на асоціативну пам'ять; коректурна проба, відшукування чисел (методика Шульте), рахунок за Крепеліним, віднімання.

Електронний ресурс до теми та завдання на платформі

<https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78>

Тема 5. Патопсихологічний аналіз порушень мислення

1. Визначення понять "мислення", "розумові операції".
2. Класифікація розладів мислення.
3. Порушення мислення за темпом.
4. Порушення мислення за формою.
5. Маячні, нав'язливі та надцінні ідеї.

Підготувати бланки та опрацюйте (у формі протоколу) методики дослідження рівня та протікання мисленнєвих процесів: «Класифікація предметів», «Вилучення предметів і слів», «Суттєві ознаки», «Прості аналогії», «Порівняння понять», «Пояснення прислів'їв та метафор», «Розуміння змісту сюжетних малюнків та оповідань», «Встановлення послідовності подій».

Електронний ресурс до теми та завдання на платформі

<https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78>

Тема 6. Афективні розлади. Порушення волі та потягів.

1. Порушення емоційної сфери.
2. Емоційні синдроми. Маніакальний синдром.
3. Депресивний та апатичний синдроми.
4. Розлади волі.
5. Патологічні потяги.

1. Опрацювати та підготувати форми протоколу до тесту фрустраційних реакцій С.Розенцвейга, ТАТ.

2. Опрацювати та представити результати опитувальника Мінімулт у формі профілю особистості з інтерпритацією.

3. Провести діагностику типів ставлення до хвороби.

Електронний ресурс до теми та завдання на платформі

// <https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78>

Тема 7. Синдроми порушеної свідомості та самосвідомості

1. Синдроми порушеної свідомості. Оглушення та його ступені.
2. Делірій як один з найпоширеніших синдромів порушення свідомості.
3. Онейроїдний синдром.

4. Сутінкове потьмарення свідомості.

5. Розлади самосвідомості.

1. Опрацювати книгу Гнатишин М., Белов О. Королева безумства: по той бік реальності. Вінниця 2009. 288с.

Електронний ресурс до теми та завдання на платформі

<https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78>

Тема 8. Розлади поведінки та емоцій, які починаються здебільшого в дитячому та підлітковому віці (F90- F98)

1. Синдром дефіциту уваги і гіперактивності (F90- F90.9)

2. Розлад поведінки (F91.0- F91.9)

3. Розлади емоцій, початок яких специфічний для дитячого віку (F93-93.9)

4. Розлади соціального функціонування, початок яких специфічний для дитячого та підліткового віку (F94-94.9)

5. Тики (F95-95.9)

6. Інші розлади поведінки та емоцій, що виникають згодом [ймовірно] у дитячому та підлітковому віці (F98-98.9)

1. Опрацювати клінічні діагностичні критерії порушення психічного розвитку за МКБ-10 (F80-F89), користуючись електронним ресурсом.

2. Розробити рекомендації щодо навчання та виховання дітей з гіперактивними розладами та дефіцитом уваги для батьків та педагогів, використовуючи джерела.

3. Підготувати рекомендації з патопсихологічного вивчення дітей шкільного віку.

4. Підготувати повідомлення на теми: «Тривожний розлад у зв'язку з розлукою в дитячому віці»; «Комунікативні розлади: заїкання».

Електронний ресурс до теми та завдання на платформі

<https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78>

Тема 9. Розлади харчової поведінки

1. Пікацизм (F98.3), румінаційний розлад (F98.21), розлад уникання/обмеження споживання їжі (F50.82).

2. Нервова анорексія (F50.01-50.02).

3. Нервова булімія (F50.2).

4. Розлад компульсивного переїдання (F50.81).

5. Інший уточнений (F50.89) та не уточнений розлад харчової поведінки (F50.9)/

1. Провести діагностику розладів харчової поведінки серед однокурсників за Голландським опитувальником харчової поведінки та Опитувальником нервової орторексії С. Бретмена.

2. Опрацювати опитувальник образу власного тіла (О. А. Скугаревський і С. В. Сивуха)

3. Підготувати мультимедійну презентацію на одну із тем: «Профілактика нервової анорексії», «Причини нервової булімії», «Психогенне переїдання» тощо.

Електронний ресурс до теми та завдання на платформі

<https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78>

<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Для допуску до підсумкового контролю (екзамену) студент повинен мати оцінки (відмінну/добру/задовільну)</p> <ul style="list-style-type: none"> · усні відповіді на семінарських заняттях – мінімум 10 балів; · за виконання самостійних завдань робіт - мінімум 10 балів, · за написання контрольної роботи – мінімум 5 балів <p>Мінімальний сумарний бал для допуску до підсумкового контролю з дисципліни – 25 балів.</p> <p>Важливою умовою допуску до підсумкового контролю є наявність конспекту з кожної вказаної теми і ґрунтовний рівень знань, який визначається <i>усним опитуванням</i>. Рівень засвоєння матеріалу з пропущених занять повинен бути перевірений у двотижневий термін з часу пропуску заняття.</p> <p>Якщо підсумковий контроль є нижчим за 25 б, студент допускається до 2 або 3 талону. У випадку незадовільних знань з предмету студент йде на повторний курс.</p>
<p>Підсумковий контроль</p>	<p>Форма підсумкового контролю - екзамен; форма задачі - виконання письмово-усних завдань або тестових екзаменаційних завдань (за рішенням кафедри).</p> <p>Структура білета і розподіл балів за завдання. Білет складається з 3 завдань. Перше і друге завдання – теоретичні питання, за які студент може отримати максимально по 20 балів, третє завдання практичне – 10б. Екзамен може проходити онлайн у формі тестів</p> <p>З вимогами до підсумкового контролю (екзамену), змістом завдань і задач студенти ознайомлюються на платформі дистанційного навчання (d-learn 2023), за покликанням на сторінку курсу «Патопсихологія» https://d-learn.pnu.edu.ua/course/subscription/through/url/92b50f464534dc90ac78</p> <p>Форми оцінювання в університеті регламентуються згідно Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника https://nmv.cnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/</p> <p>Облік навчальної роботи студентів здійснюється згідно Положення про електронний журнал обліку навчальної роботи здобувачів освіти у Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://nmv.cnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/</p> <p>У випадку невиконання навчального плану з дисципліни або отримання незадовільної оцінки на екзамені студент має можливість перездачі екзамену за талоном №2, у разі незадовільної оцінки пропонується перездача за талоном №3 з комісією.</p> <p>Якщо спроби не дали позитивного результату, викладач пропонує студентові повторно вивчення курсу «Патопсихологія», що регламентовано Положенням про порядок повторного вивчення дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS https://nmv.cnu.edu.ua/%d0%bd%d0%be%d1%80%d0%bc%d0%b0%d1%82%d0%b8%d0%b2%d0%bd%d1%96-%d0%b4%d0%be%d0%ba%d1%83%d0%bc%d0%b5%d0%bd%d1%82%d0%b8/polozhenja/</p> <p>Шкала оцінювання: національна та ECTS</p>

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Для курсового проекту практики (роботи),	Для заліку
100-90	A	Відмінно	Зараховано
89-80	B	Добре	
79-70	C		
69-60	D	Задовільно	
59-50	E		
49-25	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
25-0	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

7. Політика навчальної дисципліни

Академічна доброчесність

Вступаючи на цей курс, студенти повинні дотримуватися норм поведінки, прописаних у Положенні про академічну доброчесність у Карпатському національному університеті ім. В. Стефаника

Положення про запобігання академічному плагіату:

<https://surl.li/urrqih>

Положення 2

<https://surl.li/jckfrb>

Пропуски занять (відпрацювання)

Відвідування лекцій та практичних занять з курсу є обов'язковим, воно забезпечує краще розуміння матеріалу, дає можливість простежити зв'язок між теоретичною інформацією та її прикладним аспектом, сформулювати систему знань та ґрунтовно підготуватись до заліку.

Відтермінування здачі завдань самостійної роботи, практичних занять у випадках хвороби чи якоїсь іншої вагомості для студента причини може бути дозволене за умови надання необхідної документації (довідки і т.д.)

За умови відсутності студента (-ки) на заняттях або ж невчасного виконання завдань студенту пропонується у визначений викладачем день і час (відповідно до розкладу) відпрацювати пропущені аудиторні заняття.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Студенти, які вивчають дисципліну «Патопсихологія» зобов'язані відпрацювати заняття, ліквідувати невиконаний обсяг завдань до курсу.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують всі завдання згідно вимог.

Виконання завдань пізніше встановленого терміну

Роботи повинні бути виконані й представлені студентом у встановлений час консультацій або протягом тижня КСР, при цьому не пізніше ніж за 1 тиждень до завершення вивчення навчального курсу групою. Студенти, які не виконали заплановані завдання, тести, ІНДЗ, завдання самостійної та контрольної роботи вчасно, повинні їх виконати, однак оцінка при цьому буде знижена на один бал за виконане завдання. У випадку незадовільного виконання завдань, виявів недобропорядної поведінки, академічної недоброчесності (списування), викладач пропонує студентові (-ці) повторно виконати необхідний вид роботи, а пред'явлені студентом завдання не зараховуються.

Невідповідна поведінка під час занять

Неприйнятним для студентів Університету є: порушення норм моралі, що включає негідну поведінку; запізнення або пропуски навчальних занять чи без поважної на то причини; вчинення дій, що перешкоджають здійсненню навчального процесу; порушення академічної доброчесності; недопустимо користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (крім випадків, передбачених навчальним планом та методичними рекомендаціями викладача).

Неформальна освіта

Можливість зарахування результатів неформальної освіти здійснюється згідно Положення ([02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf](https://www.univ.ky.ua/ua/02-07.33_2022-polozhennia-pro-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-osvity-v-prykarpatskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-vasylii-stefanyka.pdf)).

Рекомендовані платформи Coursera, Prometheus, Udemu, EdEra

8. Рекомендована література

1. Влох І. І., Михняк С. І., Сувало Б. П. Довідник з терапії психічних захворювань. Львів: Каменяр, 1998 78 с.
2. Вступ до психіатрії: пер. 7-го вид. / Д. Блек, Н. Андерсен; наук. ред. перекладу Ганна Кожина. Київ, ВСВ «Медицина», 2024. 597с.
3. Довідник діагностичних критеріїв DSM-5 від Американської психіатричної асоціації/пер. з англ. О. Лизак, М.Прокопович. Львів, 2023. 536с.
4. Критерії діагностики і лікування психічних розладів та розладів поведінки у дорослих: Клінічний посібник / За ред. проф. П. В. Волошина, проф. В. М. Пономаренка, проф. О. К. Напреєнка, проф. Н. О. Марути та ін. Харків: Арсис, 2000. 303 с.
5. Клінічна психодіагностика: Практикум / М.В.Миколайський. Івано-Франківськ, 2006. С.13-18; С.94-96; С.212-220
6. Максимова Н.Ю., Мілютіна К.Л., Піскун В.М. Основи дитячої патопсихології: навч.пос. К., Перун. 1996. 464 с.
7. Матейко Н.М. Клінічна психологія: Словник-довідник. Івано-Франківськ, 2015.134с.
8. Матейко Н.М. Патопсихологія. Неврологія: методичні рекомендації для студентів спеціальності 053 «Психологія» /Н.М. Матейко. Івано-Франківськ: Симфонія-форте, 2016. 160 с.
9. Медична психологія: в 2-х томах. Т.2. Спеціальна медична психологія/ Г.Я.Пилягіна, О.О. Хаустова. Вінниця: нова книга, 2020. 496 с.
10. Психіатрія / за ред.О.К.Напреєнка, І.Й. Влох. К., 2001. с.77-85
11. Вступ до психіатрії: пер. 7-го вид. / Д. Блек, Н. Андерсен; наук. ред. перекладу Ганна Кожина. Київ, ВСВ «Медицина», 2024. 597с.

12. Медична психологія: підручник / С.Д. Максименко, Я.В.Цехмістер; заг.ред. С.Д.Максименка. 2-ге видання. К., «Слово», 2014. 520с.
13. Нейропсихіатрія та поведінкова неврологія: пер.3-го видання/ ред. Джон Дж. Баррі, Сепіде Н. Баджестан; наук.ред. укр.вид. Б.Михайлов, Л.Герасименко. К.: ВСВ «Медицина», 2024. 361 с.
14. Робота з важкими психічними захворюваннями: посібник для клінічної практики: пер. 3-го видання/ кетрін Гембл, Джефф Бреннан; наук. ред. пер. Олена Венгер. Київ, ВСВ «Медицина», 2024. 283 с.

Додаткова література:

15. Psychiatry and Narcology: textbook/ Н.М.Kozhyna, T.S. Mishchenko. Kyiv: AUS Medicine Publishing, 2021. 352 p.
16. Madjirova N. Psychopathology: Psychopsyciological and Clinical aspects. Plovdiv, 2005. 396 p.
17. Психіатрія: Курс лекцій: Навч. посібник / В. С. Бітенський, П. І. Горячев, Е. В. Мельник та ін.; За ред. В. С. Бітенського. Одеса: Одес. держ. мед. ун-т, 2004. 354 с.
18. Психіатрія /за ред. Сонник Г.І., Напреєнка О.К. К., 2003.
19. Психодіагностика в клінічній психології [Текст]: навч.посібник. К.: Ун-т "Україна", 2023. 146 с.
20. Селюцький А. І. Психопатологія дитячого віку. К., 1997. 295 с.
21. Синапсис діагностичних критеріїв DSM-V та протоколів NICE для діагностики та лікування основних психічних розладів у дітей та підлітків [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ipz.org.ua/index.php/vydavnytstvo/94-knyhy-3/190-protokoly-z-diahnostyky-ta-terapii-ptsr-nice>

-2

**Матейко Н.М. доцент кафедри
клінічної та реабілітаційної психології**